

Program na duben 2009

Večer deskových her

středa 1. dubna 2009

od 17 do 22 hodin

pořádá Martin a Martin

vstupné: 30 Kč

Přijďte se podívat a zahrát si například nedávné novinky Galaxy trucker, GanXtaz, či Šestiměstí. Určeno pro hráče všech věkových kategorií, jste srdečně zváni.

Co dnes víme o planetě Saturn, aneb proč dnes neuvidíme prstenec?

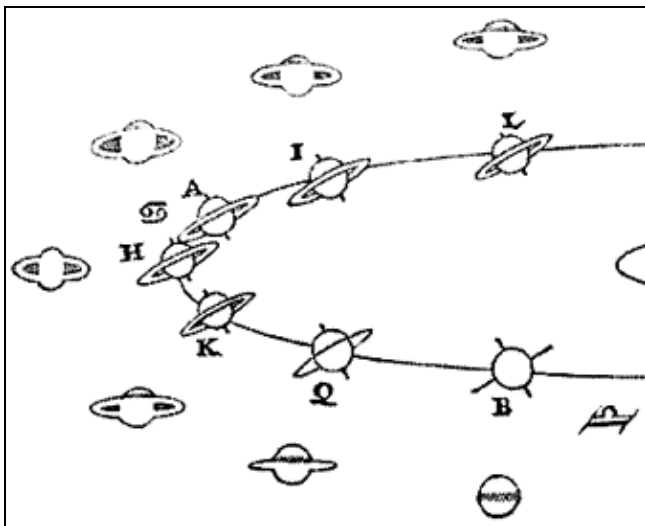
pondělí 6. dubna 2009

v 19.00 hodin

přednáší MUDr. Zdeněk Coufal

vstupné: 40 Kč

Astronomická přednáška o pravděpodobně nejkrásnější planetě Sluneční soustavy, o historii i aktuálních poznacích. Za příznivého počasí bude přednáška doplněna vlastním pozorováním planety.

Vysvětlení pozorovaných změn Saturnových prstenců, které nabídl Christiaan Huygens ve spise *Systema Saturnium* v roce 1659.

Cestopisná přednáška CK Kudrna, Brno: Galapágy – želví ostrovy

čtvrtek 9. dubna 2009

v 18 hodin

přednáší ing. Robert BAZI Bazika

vstupné: 50 Kč

Tisíc kilometrů západně od pobřeží jižní Ameriky, přímo na rovníku, ukryty ve vlnách Tichého oceánu, přímo v seismickém epicentru se nacházejí ostrovy, které jejich první návštěvníci nazývali pekelnými ostrovy se spoustou ďábelských tvorů. Galapágy byly skutečně

zrozeny z ohně a žijí zde velmi originální tvorové. I přes své kruté životní podmínky jsou však velmi živými a stále se měnícími ostrovy. Snad první to pochopil přírodovědec Charles Darwin, který po návštěvě Galapág položil základy své převratné studii o jedinečnosti a vývoji druhů na Zemi.

Večer deskových her

středa 15. dubna 2009

od 17 do 22 hodin

Martin + Martin

vstupné: 30 Kč

Zase totéž, pokaždé jinak, aneb opakování neopakovatelného programu, který je stále stejný, ale přitom pokaždé jiný.

Cestopisná přednáška: Island – země vodopádů, ohně a ledu

čtvrtek 9. dubna 2009

v 18 hodin

přednáší Greti-Kubi Bartošek

vstupné: 50 Kč

Promítání fotografií a povídání o zemi plné kontrastů. SIGUR ROS - Heima hudební průvodce Islandem.

Výstava Daniela Balabána „Lidská komedie“

Daniel Balabán žije a pracuje v Ostravě. Od roku 1993 zde působí jako vedoucí atelieru malby na Katedře výtvarné tvorby Ostravské univerzity. Na hvězdárně jsou vystaveny velké, barevné obrazy plné života. Pokud přijdete, třeba se Vám podaří uvidět, nakolik je to i váš život. Výstava potrvá do 13. května 2009.

Fotografie z vernisáže. Mladý teatrolog v zamyšlení před obrazem *Noc nad Bagdádem*.

Pozvánka pod oblohu

V dubnu nastává letošní nejvýhodnější východní elongace planety **Merkur**. Budeme ho moci pozorovat od 10. 4. do 5. 5. po západu Slunce a nejvyšší výška planety nad obzorem pro danou elongaci bude 12°. Téměř celou noc bude v dubnu pozorovatelný **Saturn**. Na ranní obloze je **Venuše** spolu s **Jupiterem**. Dne 30. 4. bude **Merkur** pouze 1,4° jižně od otevřené hvězdokupy Plejády. **Měsíc** je v konjunkci s Regulem ve Lvu 6. 4. ve 3 hodiny a se Spikou v Panně 10. 4. ve 2 hodiny. V dubnu má své maximum meteorický roj **Lyridy**. Nastává 22. dubna, ale bohužel v odpoledních hodinách. **Měsíc** však bude téměř v novu, takže pozorování rušit nebude.

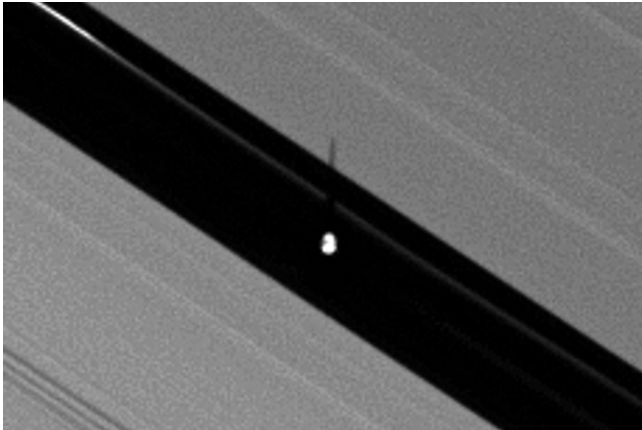

Pozorování noční oblohy se konají v dubnu vždy v pondělí, středu a pátek, začátky ve 21:00 hodin. V pátek 1. května se pozorování pro veřejnost z provozních důvodů mimořádně nekoná.

Nebude-li počasí přát, nabízíme prohlídku hvězdárny, astronomické techniky a instalovaných výstav.

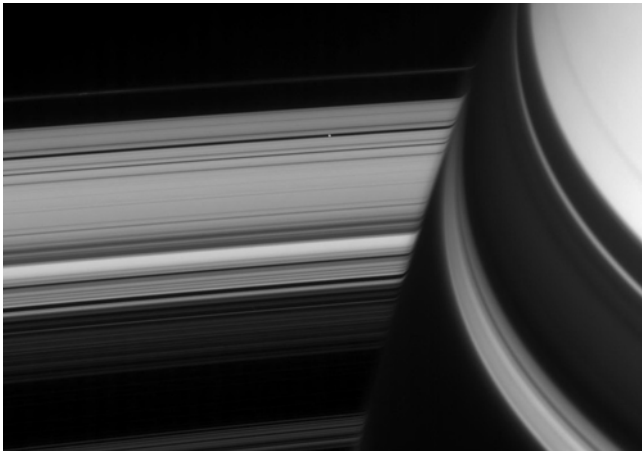
vstupné: dospělí 30 Kč, děti 15 Kč

Saturnovo balení

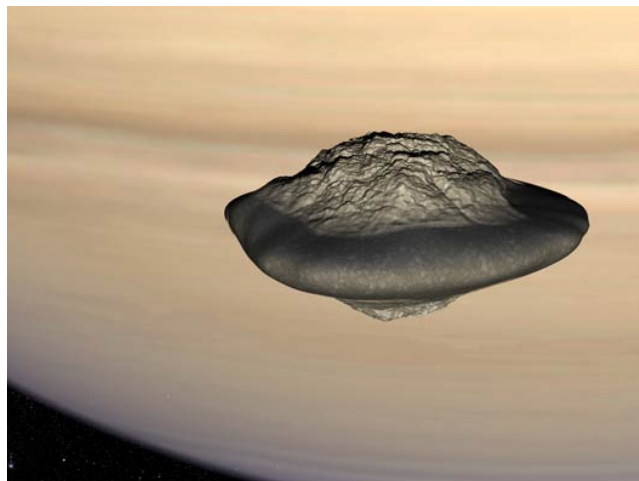

Stín měsíčku Pan ze vzdálenosti 995 000 km vyfotografovaný sondou Cassini 12. února 2009

Měsíčky Pan a Atlas byly objeveny teprve nedávno. Atlas je znám od roku 1980, Pan od 1990. Oba byly objeveny týmem Voyageru studiem snímků pořízených při průletu sond Voyager 1 (13.11.1980) a Voyager 2 (26.8.1981) kolem Saturnu. Oba jsou veliké jen několik kilometrů, Pan 26 km, Atlas 34 x 27 km, jejich doba oběhu činí okolo 14 hodin. Jsou zvané, od svého objevení, také pastýřskými měsíci. Název odkazuje k udržování okrajů Saturnova prstence A. Pan se pohybuje uvnitř Enckeho dělení a je pravděpodobně odpovědný za vznik a „údržbu“ tohoto volného prostoru mezi světlým drobnějším materiálem prstenců. Atlas zase hlídá vnější hranu prstence A, a létá těsně na jejím okraji.

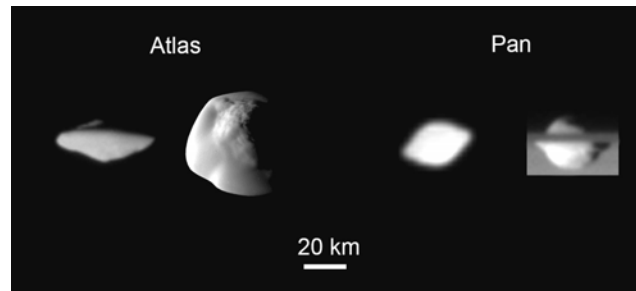

Měsíček Pan (malá bílá tečka uprostřed horní poloviny obrázku) uvnitř Enckeho dělení na snímku sondy Cassini pořízený 22.12.2007 ze vzdálenosti 1,8 miliónů kilometrů.

Snímek vytvořený jako ilustrace při počítačové simulaci znázorňující vznik podivného tvaru obou měsíců. Na obrázku je měsíček Pan.

Vědci pod vedením Sébastiena Charnoze z University of Paris Diderot ve Francii navrhli možnost, že tvar obou měsíců může být způsoben nabalováním drobného materiálu ze sousedních prstenců. Něco podobného jako již pozorované akreční disky u hvězdných systémů, ale v mnohem menším měřítku. Měsíc pohybující se v blízkosti hrany prstence na sebe mohl postupně strhávat a rotací nabalovat drobný materiál, který by v jeho rovníkových oblastech vytvořil pozorované tvarově výrazné rozšíření.

Dva malé Saturnovy měsíce vypadají v detailním pohledu sondy Cassini jako létající talíře.

Podle: <http://www.newscientist.com/article/dn13014-saturns-flying-saucer-moons-built-of-ring-material.html>
A také <http://saturn.jpl.nasa.gov/>

Vydává Hvězdárna Zlín – Zlínská astronomická společnost,
Lesní čtvrť III / 5443, 760 01 Zlín, www.zas.cz

telefon pro podávání informací a objednávání akcí: 732 804 937
telefon do budovy: 736 734 511
Připravili Lenka Soumarová a Ivan Havlíček

Zlínská astronomická společnost Hvězdárna Zlín

DUBEN 2009

www.zas.cz

